

Slovenski dom

Štev. 92.

V Ljubljani, sobota 22. aprila 1939.

Leto IV

Posveti jugoslovanskega zunanjega ministra z grofom Ciano v Benetkah

Sklenitev prijateljske zveze med Jugoslavijo in Madžarsko

Po sestanku v Benetkah bo dr. Cincar-Markovič potoval na razgovore k nemškemu zunanjemu ministru v Berlin

Ljubljana, 22. aprila.

Danes ob 8.26 je s simplon ekspresom dopotoval iz Beograda v Ljubljano jugoslovanski zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Markovič, ki potuje na sestanek z italijanskim zunanjim ministrom v Benetke. Našega zunanjega ministra spremlja na poti v Benetke: naš poslanik v Rimu Boško Hristić, italijanski poslanik na našem dvoru Mario Indelli, načelnik političnega oddelka v našem zunanjem ministertvu g. Radovan Petković, šef oddelka v zunanjem ministertvu Gavrilović, šef kabineta v zunanjem ministertvu Šeferović ter tajnik agencije Avale Andjelković.

V Ljubljani so ob prihodu vlaka pričakovali in pozdravili zunanjega ministra: ban dr. Marko Natlačen, italijanski generalni konzul v Ljubljani Guerini Maraldi, jugoslovanski generalni konzul iz Celovca Jovanović, zastopniki drugih oblasti ter časnikarjev. Med postankom vlaka se je dr. Cincar-Markovič razgovarjal z banom v svojem salonskem vozu. Po postanku v Ljubljani je zunanji minister nadaljeval pot na Rakek, od tam pa v Postojno, kjer pripravljajo njemu na čast prvi uradni sprejem z vsemi častmi. Postojnska postaja je vsa v jugoslovanskih in italijanskih zastavah.

Benetke, 22. aprila. o. Vse priprave za slovesen sprejem jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincara-Markoviča, ki dospe danes po 14. uri v Benetke, so končane. V Benetke so dopotovali številni visoki uradniki italijanskega zunanjega ministertva, grof Ciano sam pa bo priletel okoli polne z letalom.

V italijanskih krogih poudarjajo, da bosta sestanek dr. Cincara-Markoviča z grofom Ciano dopolnil in dokončal diplomatsko delo, začeto ob obisku madžarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Rimu. Na beneškem sestanku se bosta zunanja ministra dogovorila o vseh vprašanjih, ki so važna za Jugoslavijo in za Italijo in o pogojih za čimprejšnjo sklenitev prijateljske in nenapadne pogodbe med Jugoslavijo in Madžarsko, s čimer bo Jugoslavija uredila svoje odnose z najbližjim sosedom, do katerega so bili ves čas po vojni njeni odnosi hladni in celo napeti. Smatra za svojo nalogo, da spravi Jugoslavijo in Madžarsko. Uporabila je svoj veliki vpliv, ki ga ima na Madžarsko, da se je Madžarska odrekla vsem neupravičenim ozemeljskim zahtevam do Jugoslavije in pritrčila

sklenitvi prijateljske pogodbe z Jugoslavijo. To italijansko prizadevanje je dokaz priznanja za prijateljstvo, ki ga je Jugoslavija pokazala do Italije ob zadnjih dogodkih v Albaniji.

London, 22. aprila. m. Pozornost vseh londonskih političnih krogov je danes obrnjena v Jugoslavijo, ki o njej veliko razpravljajo v svojih člankih skoro vsi angleški časopisi. Pripisujejo izredno važnost današnjemu sestanku med jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Markovičem in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano v Benetkah. Zanimanje angleških političnih krogov za današnje in jutrišnje sestanke med dr. Markovičem in grofom Ciano se je večer popoldne še povečalo, ko so v London prispeli prve vesti o tem, da bo jugoslovanski zunanji minister dr. Markovič takoj po svoji vrnitvi v Beograd odšel na informativni sestanek z nemškim zun. ministrom Ribbentropom v Berlin. Vsi angleški listi se strinjajo v tem, da predstavlja Jugoslavija najmočnejšo politično silo na južnovzhodnem koncu Evrope ter da se zdaj vse države trudijo, da bi pridobile Jugoslavijo za svoje sodelovanje. Kolikšen pomen pripisuje angleška politična javnost beneškemu razgovoru, dokazuje tudi dejstvo, da je več angleških

časopisov poslalo v Benetke svoje posebne poročevalce.

Berlin, 22. aprila. m. Vsi nemški listi na vidnih mestih poročajo o današnjem sestanku jugoslovanskega in italijanskega zunanjega ministra dr. Aleksandra Cincara-Markoviča in grofa Ciana. Temu sestanku pripisujejo izredno važnost. Včerajšnji popoldanski listi poudarjajo v svojih poročilih iz Rima, da bo os Rim-Berlin po tem sestanku dodala še nov kamen trdnjavi miru, ki sta jo zgradili Italija in Nemčija in ki se brani s nadčloveškimi napori. Tudi nemško časopisje pričakuje od sestanka v Benetkah poglobitve dobrih odnosov in tesnega sodelovanja na vseh področjih med Jugoslavijo in Madžarsko.

Budimpešta, 22. aprila. o. Predsednik madžarske vlade Teleky in zunanji minister Czaky sta se pozno ponoči vrnila v Budimpešto. Madžarska politična javnost in časopisje še vedno razlaga razgovore madžarskih in italijanskih državnikov v Rimu ter jim pripisuje velik pomen. Madžarski politični krogi menijo, da bo v Podonavju nastopila daljša doba prijateljskega sodelovanja ter da se bodo zboljšali odnosi med posameznimi državami.

Hitlerjevi mirovni pogoji v govoru 28. aprila

Vrnitev kolonij, Gdanska ter priznanje izključnega gospodstva z Nemčijo v Vzhodni Evropi

Pariz, 22. apr. m. Pariška politična javnost zatrjuje, da ima obvestila, da bo Hitler v svojem govoru 28. aprila postavil pogoje za mir. Po teh obvestilih bo kancelar Hitler zahteval tole:

1. Vrnitev bivših afriških kolonij Nemčiji.
2. Vrnitev Gdanske Nemčiji.
3. Rešitev vprašanja o poljskem »Hodniku«.
4. Avtomobilsko cesto čez »Hodnik«, ki bi spajala Nemčijo in Vzhodno Prusijo.
5. Vzhodno Evropo je treba priznati kot naravno interesno področje Nemčije. Zaradi tega Nemčija zahteva svobodne roke za delovanje v tem delu Evrope. Anglija in Francija se morata tod vzdržati vsakega posredovanja.

Agencija United Press poroča, da je Nemčija sporočila Angliji, da Hitlerjev govor 28. aprila ne bo miroljuben, če se misli Anglija, kakor kaže, tesneje zvežati s Sovjetsko Rusijo. Nemčija bi tako zvezo smatrala kot najprepričljivejši dokaz za angleške namene o obkolitvi.

Romunski zunanji minister v Londonu

Politični boj za Romunijo se nadaljuje

Pred sklenitvi o pomembne trgovske pogodbe med Romunijo in Anglijo

London, 22. aprila. o. Danes je dopotoval v London romunski zunanji minister Gafencu, ki se je po obisku v Berlinu na kratko ustavil v Bruslju. Njegov prihod pomeni važen dogodek v evropskem političnem gibanju in tekmovalstvu zadnjega časa. Obisk v Londonu naj bi razjasnil, kakšno stališče bo vendar zavzela Romunija v velikem boju, ki ga za južnovzhodno Evropo bijejo diplomacije Nemčije in Italije ter Anglije in Francije. Sredi vsega zanimanja v boju teh držav stoji zdaj Romunija in Jugoslavija, katerima njun položaj zaradi tega narekuje skrajno previdnost v odločitvah.

V angleški politični javnosti poudarjajo, da bo romunski zunanji minister, ki je zadnje čase imel posvete s turško, poljsko, belgijsko in nemško vlado, z angleškimi vodilnimi ljudmi obravnaval vsa politična in vsa gospodarska vprašanja, ki utegnejo vplivati na razmerje med Romunijo in Anglijo. Romunija bi bila prisiljena sprejeti nemške gospodarske pogoje in celo nemško gospodarsko nadzorstvo, če ji ne bodo izdatne finančne in politične pomoči dale bogate zahodne države, ki so vse do zadnjega puščale južnovzhodno Evropo v nemar. Dokler ni rešeno to vprašanje, ne more Romunija zavzeti nikakega jasnega in določenega stališča. Če ji ne bosta Francija in Anglija omogočili s svoje pomočjo gospodarske neodvisnosti, ne bo mogla dolgo ohraniti politične samostojnosti.

Zdi se, da je Anglija trdno odločena Romunijo pritegniti v svoje politično območje, zaradi česar je prav ob prihodu zunanjega ministra Gafencu v London, poslala v Romunijo posebno gospodarsko odposlanstvo, ki ga vodi največji gospodarski strokovnjak v vladi, sir Frederick Leith-Ross. Romunija je pripravljena z Anglijo skleniti obsežen trgovski in gospodarski sporazum, čigar določila bi bila še pomembnejša in širša, kakor pa so določila nedavno sklenjene trgovske pogodbe med Romunijo in Nemčijo. S tem bi Romunija hotela dokazati svojo voljo po politični in gospodarski neodvisnosti v nasprotju z nemškimi željami.

Tretji del razgovorov za sporazum v Zagrebu

Zagreb, 22. apr. Davi je dopotoval z brzim vlakom v Zagreb predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki bo imel tretjo vrsto sestankov za sporazum s Hrvati. Predsednik vlade se je s postaje, kjer so ga sprejeli zastopniki oblasti, takoj odpeljal v bansko palačo, kamor je takoj nato dospel tudi dr. Maček, s katerim je predsednik vlade začel posvetovanja. Po zaključku današnjih razgovorov med predsednikom vlade in dr. Mačkom bo izdano uradno poročilo, kakor ponavadi.

čilo, kakor ponavadi.

V hrvatski politični javnosti poudarjajo, da so današnji razgovori med predsednikom Cvetkovićem in hrvatskim voditeljem najvažnejši v vsem zadnjem delu za sklenitev sporazuma, ker bo pri današnjem sestanku govora o čisto stvarnih predlogih in načrtih posvetovalnih se strani za rešitev vseh važnih notranjih političnih vprašanj. Zato vsa Jugoslavija želi srečnega poteka in še srečnejšega izida teh posvetov.

Smrtna nesreča v Celju

Celje, 22. aprila.

Ko je snoči peljal šofer Šerbela iz Ljubnega ob Savinji s tovornim avtomobilom po banovinski cesti, je na nekem ovinku po nesreči prišel pod avtomobil delavec Rošč Franc iz Savinje. Spodnji del avtomobila je z vso silo udaril delavca na glavo, da mu je počila lobanja, poleg tega pa je Rošč dobil še druge hude natranje poškodbe. Poklicali so takoj zdravnika, a vsaka zdravniška pomoč je bila že prepozna. Nesrečnega delavca so prepeljali na dom, kjer je ponoči podlegel poškod-

bam. Kolikor se je dozdal dalo ugotoviti, soferja ne zadene nobena krivda.

Francija mora žrtvovati vse za svojo obrambo in za dvig industrijske proizvodnje, če hoče tekmovali s tistimi državami, ki so zadnjih 14 mesecev žele samo zaradi svoje oboroženosti. Oboroženost pa je posledica vztrajnega dela. Če bo Francija močna, bo nele varovala sebe, marveč tudi vse države, ki bi rade ohranile svojo svobodo. S temi razlogi je snoči francoski finančni minister Reynaud v svojem govoru utemeljeval zvišanje davkov za državno obrambo.

Madžarski ministrski predsednik Teleky v Ljubljani

Včeraj popoldne se je peljal iz Rima skozi Ljubljano madžarski ministrski predsednik Teleky z zunanjim ministrom grofom Czakyjem. Na meji ju je na Rakeku v imenu naše države pozdravil ban dr. Natlačen in ju spremljal do Ljubljane. Slika kaže madžarskega ministrskega predsednika z banom dr. Natlačenom, ki grofu Telekyju med pristankom vlaka v Ljubljani z očitnim zadovoljstvom kaže poročilo o njegovem prihodu v včerajšnji izdaji »Slovenskega doma«.

Vesti 22. aprila

Sporazum med Madžarsko in Jugoslavijo bo končno uredil položaj v Srednji Evropi in sicer po sklepih, ki jih bosta sprejela grof Ciano in jugoslovanski zunanji minister Cincar-Markovič na sestanku v Benetkah, piše glasilo madžarske vlade »Ujszag«.

Francoski listi pišejo o sestanku v Benetkah z bojaznijo, da bi utegnili italijanska politika pri njem odnesti novo diplomatsko zmago in utrditi svoj vpliv v Srednji Evropi.

Italijanskemu vladarju je ob sprejetju albanske kraljeve kronice poslal brzojavne čestitke tudi general Franco.

17 milijard frankov bo dobila francoska državna blagajna po zadnjih davčnih in finančnih ukrepih, ki jih je vlada sprejela včeraj. Vseh teh 17 milijard frankov bo šla za potrebe državne obrambe.

Slovaška vlada je uradno ugovarjala pri madžarski vladi zaradi zadnjih obmejnih epodov, pri katerih je prišlo celo do topovskega streljanja z obeh strani.

Romunski zunanji minister Gafencu je za svojega obiska v Berlinu obljubil Nemčiji, da bo Romunija v primeru vojne med Nemčijo in zahodnimi državami nevtralna. Prinesel je v Berlin tudi poljsko obljubo, da bi bila Poljska pripravljena v kratkem mirno urediti z Nemčijo vprašanje o vrnitvi Gdanske. Tako poročajo iz berlinskih virov nekateri francoski listi.

Francoski zunanji minister Bonnet je imel včeraj poročilo v senatnem odboru za senatne zadeve in govoril predvsem o razmerju med Francijo in Španijo ter o stališču Španije v morebitni vojni.

Za 30 milijard dinarjev zlata sta včeraj odpeljali dve ladji iz Anglije v New York.

V prometu skozi Šueški prekop je bila marca na prvem mestu Anglija, za njo Italija, nato Nemčija ter šele potem Francija, ki ima večino v prekopni delniški družbi.

Maršal Göring bo v kratkem obiskal Bratislavo, je povedal predsednik slovaške vlade dr. Tiso, ki se je včeraj vrnil iz Berlina, kjer je imel razne pomembne posvete z nemškimi voditelji. Del francoskega vojnega brodovja je včeraj odplul iz Gibraltarja v neznano smer.

Slovesna predstava filma „XI. olimpijske igre“ v kinu Sloga

Snoči je bila v kinu Slogi slovesna predstava znamenitega filma »XI. olimpijske igre«. Uprava kina Sloga je za to priliko povabila naše najodličnejše oblasti in športne funkcionarje. Med navzočimi smo opazili g. generala Dodiča, zastopnika župana podžupana dr. Ravniharja, g. profesorja dr. Sušnika z banovine, predstavnike našega olimpijskega odbora na čelu z gg. dr. Ivom Pircem ter Josom Gorecem, oba gg. referenta za telesno vzgojo pri banovini in pri mestni občini, dalje številne člane Zveze fantovskih odsekov in drugih telovadnih in športnih organizacij. V zelo lepem številu so se povabili uprave kina Sloga odzvali tudi naši časnikarji.

Film sam, ki bi zaslužil daljšega izčrpnega prikaza, je v tej vrsti filmskega dela nekaj čisto svojrskega, mojstrovina Leni Riefenstahlove, ki je z njim ustvarila svoje življenjsko delo. Film ni slikovna reportaža v neskončni vrsti športnih tekem, marveč umetniška drama o boju telesnih sil človeštva za olimpijski lovor. Dramatika, ki prevaja ves film, je tako silovita, celo v mrtvih elementih (primerjaj čudovito poezijo in razgibanost začetnih slik o grških stalinah v Olimpiji, štafeto čez Evropo, podrobnosti maratonskega teka) je tako mojstrsko podana, kakor bi je ne mogli doživeti niti v filmski drami, ki jo ljudje — ne stvari — igrajo nalašč za gledalce. Prvi del olimpijskega filma je v vsakem oziru stvaritev, kakršne ni sposoben dati na svetu ne le noben Nemec, marveč nihče drugi kakor Leni Riefenstahlova, morda zadnji pravi in izvirni umetnik nemškega filma.

Voine v zadnjih sto letih

>Vojna v Albaniji, če smemo italijansko zasedbo, pri kateri so sodelovale vse vrste orožja in oborožene sile, imenovati vojno, je bila najkrajša vojna v zadnjih sto letih in po razmerju sil tudi najbolj svojevrsna. V sto letih je Evropa doživela štiri in dvajset vojn:

Avstrijsko-italijanska vojna 1849, ki se je končala z zmago Radekega pri Mantovi in Novari, in je trajala le šest dni.

Avstrijsko-pruska vojna 1866, ki jo je zaključil poraz avstrijske armade pri Sadowi, je trajala mesec dni.

Francosko-italijansko-avstrijska vojna, ki se je končala z avstrijskim porazom pri Solferinu — dva meseca.

Prusko-danska vojna za Schleswig 1846 je trajala sto dni.

Francosko-pruska vojna 1871 — šest mesecev.

Rusko-poljska vojna 1831 se je vlekla sedem mesecev.

Vojna v Abesiniji 1935/36 je trajala sedem mesecev.

Manj kakor leto dni so zahtevale še naslednje vojne:

Rusko-turška 1877—1878.

Zasedba Bosne in Hercegovine 1878.

Prva italijansko-abesinska vojna 1896.

Češko - madžarsko - romunsko - jugoslovanska vojna 1919.

Rusko-poljska vojna 1919—1920.

Dve grško-turški vojni 1922—1923.

»Pomirjenje« francoskega Maroka v letih 1925—1926.

Obe balkanski vojni 1912—1913.

Italijansko-turška vojna za Tripolis v letih 1911—1912.

Nad leto dni:

Španska državljanska vojna 32 mesecev v letih 1936 do 1939.

Krimska vojna 1853—1856.

Burska vojna 1899—1902.

Svetovna vojna 51 mesecev od leta 1914 do 1918.

Izven Evrope pa zadnje čase kitajsko-japonska vojna od leta 1937 dalje.

